

da mener jeg, i Modsætning til den højtærede Minister, at saa kunde det dog være værd at forsøge den Udvej, at man, f. Eks. for et Aar, forlængede Tilskuddet til Skolerne, saaledes at de blev i Stand til at fortsætte deres Tilværelse, indtil man havde faaet det store Spørgsmaal, som her foreligger, behandlet og afgjort. Den højtærede Minister siger, at Skolerne ikke kan komme igennem med det nuværende Tilskud. Det tror jeg overmaade gerne, men saa er der den Vej at forhøje Tilskuddet, og jeg skulde ikke have noget imod, om man i dette Aar forhøjede Tilskuddet endog meget betydeligt. Og jeg antager, at hvis Sagen ligger saaledes, at den maa siges at være i Gænge, saaledes at der er Udsigt til, at man kan komme til en Ordning, vil vel heller ikke Københavns Kommune vægre sig ved at forlænge sit Tilskud paa et Aar, og stiller Københavns Kommune sig saaledes, tror jeg paa Forhaand at kunne forsikre den højtærede Minister om, at saa vil Frederiksberg og Gentofte Kommuner stille sig paa samme Maade. Fra disse to Kommuner Side vil der sikkert ikke være den mindste Vanskelighed ved en Forlængelse af Tilskuddet. Jeg vil derfor meget henstille, at man, hvis man mener, at man ikke kan faa det store Spørgsmaal bragt til Ende i denne Samling, vil tænke paa den Udvej at fortsætte med den midlertidige Ordning paa saadanne Vilkaar, som Skolerne kan føle sig efter Omstændighederne tilfredsstillende ved, og saa tage det store Spørgsmaal op med bedre Tid og Lejlighed i den næste Rigsdag.

Jeg har nu tilladt mig at gennemgaa de Indvendinger, som mine Venner og jeg mener at maatte gøre mod det foreliggende Lovforslag, men jeg ønsker at tilføje, at mine Udtalelser paa ingen mulig Maade maa opfattes som et Ultimatum. Der vil jo nu sikkert finde en Forhandling Sted i det Udvalg, som bliver nedsat. I denne Forhandling vil vi med Glæde deltage, og vi vil være villige til at strække os langt, vi vil være villige til at vise stor Imødekommen, idet vi forudsætter, at en lignende Imødekommen vil blive vist fra alle Sider. Og hvis det derigennem skulde lykkes at naa til en Ordning, som alle Partier vel ikke kan hilse med ublandet Glæde — saa meget tør man naturligvis ikke haabe — men dog mener at kunne slaa sig til Ro med, vil vi ikke blot finde, at det er en Udgang, som vi kan forsvare at have medvirket til, men vi vil endog være glade ved at have lagt vor Sten til Muren, for at den kan naa op til denne Højde.

Trier: Jeg skal fatte mig kort. Det er jo ikke Længden af Talerne her ved første Behandling, som kommer til at afgøre Sagen, og Drøftelsen af Enkeltheder staaar sig bedst ved at henlægges til et Udvalg. Alle erkender, at det er en tvingende Nødvendighed, der har sat det foreliggende Lovforslag paa Rigsdagens Dagsorden. Beviset derfor behøver ikke her at føres. Forholdenes Udvikling har i Aarenes Løb som en ublid Skæbne ført til, at nu kun en hurtig Nyordning vil gøre det muligt at sikre København — Stor-København, som det kaldes — et højere Skolevæsen, der kommer Ungdommens Tarv og paa dens Vegne Befolkningens berettigede Krav i Møde. Staten har paa dette Punkt hidtil kun i ganske utilstrækkeligt Omfang sørgt for Landets Hovedstad — det indrømmer alle —, og de private Skoler, der har taget Opgaven op, staaar af økonomiske Grunde ved Afrundens Rand og vil om forholdsvis kort Tid styrte i den, hvis ikke det organiserede Redningskorps, som det i vore Tider paa saa mange Punkter er Statens Opgave at være, træder hjælpende til. Forarbejderne er gjort med en Endrægtighed, som man paa Forhaand maaske ikke havde tænkt eller ventet sig, og som er et yderligere Bevis paa den Fare, der truer det københavnske Skolevæsen. At en Ordning her i København vil kalde Tanken om en Ordning for hele Landet frem, er ganske naturligt, men da der her i København er „periculum in mora“, som det med et gammelt Ord hedder, Fare ved Opsættelse, er det ligesaa naturligt at begynde hermed — „hvad du evner“ kast af i det nærmeste Krav“ —, og lade Ordningen over det hele foregaa i de ogsaa fra andre Forhold her i Rigsdagen bekendte to Tempi. Det har man ogsaa erkendt ved det Lovforslag, der er kommet op til os fra Folketinget, og som jeg endnu haaber ved den forestaaende Behandling i et Udvalg skal kunne føres igennem paa en Maade, der kan tilfredsstillende de betydningsfulde Interesser, som har kaldt paa Rigsdagens Medvirkning.

Hovedpunktet, hvorom Forhandlingerne vil komme til at dreje sig, synes at være Spørgsmaalet om Forholdet mellem offentlig og privat Skoles Stilling, derunder muligvis ogsaa om en eller anden ønskelig Overgangsbestemmelse. Saaledes som Skoletankerne har udviklet sig her til Lands, har begge Skoleformer et historisk Krav paa at kunne bestaa. Ogsaa pædagogisk set vil det under vore nuværende Samfundsforhold have sin Værdi, at de gensidig kan spore hinanden fremad: den offentlige Skole ved sin fastere Organisation, den pri-